

Berenschot

Fase 2 scenarioanalyse t.b.v. Corona-crisis – worst case scenario's

Directie: Jeugd

Worst case scenario bij 1 jaar in stand houden maatregelenpakket

Voor alle beleidsdomeinen geldt dat:

- (grote) toename van gezondheidsproblemen (mentaal en fysiek) bij jongeren
- Toenemende taal- en leerachterstand bij jongeren
- Toenemende (over)belasting voor ouders/opvoeders
- Extra risico op huiselijk geweld / kindermishandeling
- Groeiende vraag naar jeugdhulp terwijl het personeel onder druk komt te staan en jeugdhulpaanbieders failliet kunnen gaan.

Beleidsdomein 1: Jeugd-breed

Als in april 2021 de huidige Corona-maatregelen nog steeds gelden en alles verkeerd uitpakt, zien we de volgende effecten:

- 1) Meer mentale gezondheidsproblemen die in sommige gevallen jaren kunnen na-ijlen.
 - a) Psychische problemen (stress, angst, depressie en mogelijke suicides)
 - b) Eenzaamheid en mindere sociale ontwikkeling (jongeren hebben fysiek contact nodig met leeftijdsgenoten, opa/oma en anderen in hun sociaal netwerk)
 - c) Toename van verslavingen (gamen, alcohol, drugs) om de werkelijkheid te ontvluchten
 - d) Hyperparenting met als gevolg dat kinderen in hun ontwikkeling worden geremd
 - e) Uitstellen en vermijden van benodigde jeugdhulp en zorg (40% minder aanmeldingen van jongeren bij de jeugd-ggz de afgelopen maand).
 - f) Toename aantal scheidingen
- 2) Verhoogd risico op huiselijk geweld:
 - a) Oplappende spanningen door financiële problemen (o.a. baanverlies), te kleine woning, te veel mantelzorg en wegvallen sociaal vangnet.
 - b) Meer kinderen uit beeld door organisaties (bv. JGZ, kinderopvang, school, wijkteams, politie, veilig thuis, etc.)
 - c) Stijging van risicofactoren (psychische ontwikkeling, baanverlies, eenoudergezin, verslaving, lage SES)
 - d) Tegelijkertijd weten we het niet, want we zien het niet!
- 3) Toename online geweld:
 - a) Toename online seksueel geweld, want meer jongeren zijn thuis online.
 - b) Toename online pesten
- 4) Meer fysieke gezondheidsproblemen:
 - a) Overgewicht onder jongeren (meer ongezond eten en minder bewegen)
 - b) Uitstellen en vermijden van benodigde jeugdhulp en zorg.
- 5) Grote toename van overlast door jongeren:
 - a) Jongeren (12-18 jaar) zullen uit verveling (beperkt sporten, geen horeca, weinig vermaak) steeds meer overlast veroorzaken. (veiligheidsregio's vrezen hiervoor)
 - b) Toename van jeugdcriminaliteit
 - c) Toename van opstandjes met de politie (veiligheidsregio's vrezen hiervoor)
- 6) Sociale verschillen nemen toe.
 - a) Taal- en leerachterstanden nemen toe doordat ouders geen passend thuisonderwijs kunnen geven (50% van de tijd).
 - b) Achterstanden in sociale vaardigheden neemt toe
 - c) Meer kinderen groeien op in armoede (door baanverlies, minder inkomsten, oplappende schulden).

Welke Corona-maatregelen dragen vooral bij aan dit scenario?

- 1,5m afstand
- Zo veel mogelijk thuis blijven

Berenschot

- Zo veel mogelijk thuiswerken
- Sluiting van sectoren zoals Horeca
- Middelbare school gesloten
- Basisschool (deels) gesloten

Welke doelgroepen worden in dit scenario geraakt?

- Alle jongeren
- Jongeren in een kwetsbare thuissituatie
- Een groep kinderen die thuis niet zichzelf kunnen zoals bv. LHTBi, kinderen met autoritaire ouders of kinderen met andere culturele achtergronden

Beleidsdomein 2: Jeugdhulp (ambulant en met verblijf)

Als in april 2021 de huidige Corona-maatregelen nog steeds gelden en alles verkeerd uitpakt, zien we de volgende effecten:

- 1) Uitstelgedrag en het mijden van zorg:
 - a) Ouders houden hun kinderen (onnodig) thuis uit angst voor corona.
 - b) Jeugd-ggz hulp wordt uitgesteld voor de veiligheid, wat ten koste kan gaan van de psychische gezondheid (nu al 40% minder aanmeldingen)
- 2) Jongeren in een verblijfssetting raken geïsoleerd:
 - a) Minder ouders komen op bezoek (ze durven niet)
 - b) Minder vrienden komen op bezoek omdat ze het niet mogen of aandurven. Als ze komen mogen ze niet 1-op-1 elkaar spreken
- 3) Jongeren in een verblijfssetting raken in opstand uit frustratie
- 4) Duurdere jeugdhulp (flink duurder)
 - a) Als groepsbehandelingen voor 12-18 niet veilig zijn, dan moet de hulp meer individueel worden aangeboden. Dit leidt tot flinke kostenstijgingen.
 - b) Als er 1,5m afstand gehouden kan worden dan worden groepsbehandelingen van 12 personen verkleint naar 4 personen. Dit leidt tot een flinke kostenstijging van 300% (3 groepsbijeenkomsten ipv 1).
 - c) Voor het leveren van jeugdhulp in een 1,5m samenleving zijn aanpassingen aan (of geheel andere) gebouwen nodig.
- 5) Grote jeugdhulpaanbieders vallen om aangezien gemeenten het niet een jaar gaan volhouden met het doorbetalen van niet-geleverde zorg:
 - a) Aantal grote (specialistische) jeugdhulpaanbieders vallen om. Zeker als ze veel mensen in vaste dienst hebben.
 - b) Dit kan leiden tot een complete reset van het jeugdhulplandschap
- 6) De vraag naar jeugdhulp zal uiteindelijk flink toenemen en wellicht het aanbod overstijgen:
 - a) Ouders gaan problemen bij hun kinderen op langere termijn medicaliseren. Ze worden handelingsverlegen en gaan psychische problemen wijten aan corona waardoor ze sneller om formele jeugdhulp gaan vragen.
 - b) Jeugdprofessionals raken overwerkt
 - c) Jongeren voelen zich niet gehoord
- 7) Dak- en thuisloze jongeren raken geïsoleerd en raken vaker besmet. Zij kunnen immers niet zo veel mogelijk thuis blijven.
- 8) Niet worst-case maar wel noemenswaardig:
 - a) Jeugdprofessionals willen graag een gecoördineerd systeem voor blended care (offline / online) voor het jeugdveld.
 - b) sommige autistische kinderen en sombere kinderen vinden deze periode fijn omdat ze meer rust en structuur thuis hebben. Moeten we misschien naar een systeem toe dat meer individuele (onderwijs) vrijheid toelaat, bijvoorbeeld voor deze kinderen?

Welke Corona-maatregelen dragen vooral bij aan dit scenario?

- 1,5m afstand
- Bezoekregeling gehandicaptenzorg en GGZ
- Zo veel mogelijk thuis blijven

Berenschot

- Zo veel mogelijk thuiswerken
- Sluiting van sectoren zoals Horeca
- Middelbare school gesloten
- Basisschool (deels) gesloten
- Tekort beschermingsmiddelen (= geen maatregel, maar wordt vaak genoemd)

Welke doelgroepen worden in dit scenario geraakt?

- Jongeren die ambulante jeugdhulp ontvangen
- Jongeren die jeugdhulp met verblijf ontvangen
- Jeugdprofessionals

Beleidsdomein 3: Gezinnen met een kind met een beperking (fysiek, psychisch, meervoudig ernstig beperkt)

Als in april 2021 de huidige Corona-maatregelen nog steeds gelden en alles verkeerd uitpakt, zien we de volgende effecten:

- Mantelzorgende ouders raken overbelast (zeker als ze werken en voor hun kind zorgen). Wat als de ouders ziek worden, ze hun baan kwijt raken en er geen passende dagopvang of dagbesteding is. Hun sociaal vangnet is nog kleiner geworden.
- Extra leerachterstanden voor deze groep jongeren
- Verergering van mentale en fysieke gezondheid door het uitstellen van de zorg
- Kinderen met een verstandelijke beperking en autisme raken nog meer geïsoleerd. Hun sociaal netwerk is nog kleiner geworden.
- Gezinsleden zijn beperkt in hun bewegingsvrijheid uit angst hun gezinslid met een beperking te besmetten.
- Verstandelijk beperkte kinderen zien hun ouders een jaar lang niet als de ouders het niet aandurven om hen te bezoeken in de instelling.

Welke Corona-maatregelen dragen vooral bij aan dit scenario?

- Bezoekregeling gehandicaptenzorg. Ook al is deze versoepeld, in de praktijk gebeurt het weinig
- 1,5m afstand. Dit is extra lastig voor kinderen met een beperking
- Tekort aan beschermingsmaatregelen: mondkapjes en testen voor mantelzorgers, ouders, naasten, logeerszorg, gastouderopvang, respijtzorg. (= geen maatregel, maar wordt vaak genoemd)

Welke doelgroepen worden in dit scenario geraakt?

Over het algemeen hebben de maatregelen het grootste impact op deze groep kinderen:

- Kinderen met een verstandelijke beperking (incl autisme)
- Kinderen met ernstige meervoudige beperking
- Kinderen met een fysieke beperking

Memo: Reikwijdte ruimte voor georganiseerd buiten sporten & bewegen

Van: (10)(2e) en (10)(2e)

Voor: MT Jeugd

Aanleiding

In de maatregelen rondom corona die het kabinet op 21 april j.l. heeft gepresenteerd, wordt meer ruimte geboden voor kinderen en jongeren (tot en met 18 jaar) voor georganiseerd buiten sporten & bewegen. Kinderen tot 12 jaar kunnen onder begeleiding samen buiten sporten, kinderen van 13-18 jaar mogen dat ook, mits ze de 1,5 meter afstand aanhouden. Gemeenten maken op dit moment afspraken met de sportverenigingen om deze nieuwe richtlijnen uit te werken. De afspraken gelden voor buitensport. Hiermee worden andere activiteiten buitenspel gezet. Bijvoorbeeld door jongerenorganisaties zoals scouting of natuurverenigingen. Daarnaast heeft het LKCA een lans gebroken voor het mogelijk maken van buitenspel door cultuurverenigingen (dans, toneel, muziek) voor zover praktisch uitvoerbaar. Vorige week is in overleg met Sport en PG besloten om de definitie van sporten & bewegen in de noodverordening niet last-minute aan te passen zonder zorgvuldige besluitvorming.

In de concept noodverordening is nu opgenomen dat:

Artikel 2.1 lid 4: "Het eerste lid is niet van toepassing op georganiseerd buiten sporten en bewegen, al dan niet in teamverband, van personen tot en met 18 jaar en de daarbij behorende begeleiders." (het eerste lid zijnde, samenscholing in publieke ruimte van meer dan 3 personen)

Vragen aan het MT:

- 1) Zijn jullie het eens om de scope te verbreden naar alle georganiseerde buitenactiviteiten van jeugd- en cultuurverenigingen (met dezelfde voorwaarden als sportverenigingen)?
- 2) Kiezen we in dit proces voor de formele route (van OTCB naar MCCB) of willen we parallel dit vraagstuk voorleggen aan de minister via DGV?

Advies

Het lijkt ons verstandig om de maatregel voor georganiseerd buiten sporten & bewegen te verbreden naar jeugd- en cultuurverenigingen ten behoeve van hun jeugdleden, met dezelfde randvoorwaarden als al gelden voor sportverenigingen. In overleg met PG zijn hiertoe 2 routes:

- aanpassing van de noodverordening artikel 2.1 lid 4 waarin andere jeugdactiviteiten ook worden genoemd.
- bij de minister (via de DGV) vragen of de term 'sporten en bewegen' breder geïnterpreteerd mag worden, zodat scouting en andere jeugdactiviteiten er ook onder vallen. Vervolgens kunnen we deze brede interpretatie communiceren via onze kanalen.

Waarom

Op dit moment geldt de maatregel alleen voor sportverenigingen. Daarmee is voor een groot deel van de kinderen een vorm van georganiseerde buitenactiviteit geregeld. Echter, niet alle kinderen zijn lid van een sportvereniging. Via de jeugd- en cultuurverenigingen krijgen ook deze kinderen de kans om zich te ontwikkelen in activiteiten die zij leuk vinden. Daarbij speelt dat met name onder kwetsbare doelgroepen – zoals kinderen met een beperking – de toegang tot een jeugd- of cultuurvereniging eenvoudiger is dan tot een sportclub. Jeugdverenigingen zoals scouting hebben expliciet in hun organisatiedoel staan dat zij voor iedere jongere – los van religie, afkomst of beperking – een veilige en leerzame speelomgeving wil creëren.

Het verruimen van de maatregel voor georganiseerd buiten sporten & bewegen met jeugd- en cultuurverenigingen, zou wat ons betreft nadrukkelijk alleen geleden voor de reguliere wekelijkse activiteiten die te organiseren zijn binnen de geldende randvoorwaarden. Net zoals wedstrijden bij sportverenigingen niet mogelijk zijn, kunnen bij jeugd- en cultuurverenigingen zaken als kampen, wedstrijden, optredens, etc. niet georganiseerd worden.

Het gaat om een beperkte uitbreiding: scouting is van alle verenigingen die bij deze maatregel betrokken zijn, verreweg de grootste met ongeveer 85.000 jeugdleden (leden tot 18 jaar). In totaal spreken we van een uitbreiding met een geschat maximaal van 150.000 kinderen.

Bijlage: concept noodverordening